Risicoparagraaf derde kwartaal 2019

Inleiding

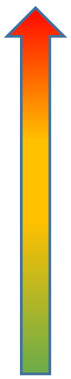
In het risicomanagementbeleid 'riskeer, beheers en realiseer meer' is vastgelegd dat projectrisico's worden verantwoord in de kwartaalrapportages die aan zowel Gedeputeerde Staten als Provinciale Staten worden verstrekt. In het handboek grote projecten is ook aandacht voor risicobeheersing en het rapportagesysteem voor de grote projecten (IPA) is hierop ingericht.

Tegelijkertijd met deze kwartaalrapportages wordt ook informatie verstrekt over de ontwikkeling van het provinciaal risicoprofiel en daarmee ook over andere provinciale risico's.

Risico's

In het risicoprofiel van Zeeland zijn alle risico's waaraan onze Provincie wordt blootgesteld opgenomen. Een aantal van deze risico's heeft tevens een relatie met (voormalige) grote projecten. Het gaat om risico's met betrekking tot onderstaande onderwerpen.

Overzicht risico's derde kwartaalrapportage 2019

- Waterdunen Beheer
- Garantstelling Hulst i.v.m. Perkpolder
- Thermphos
- Wettelijke milieutaken (BRIKS/evaluatie P x Q)
- Garantstelling Zeeuwse Bibliotheek
- Controle POP-2/POP-3 en overige Europese gelden
- Tekort in Faunafonds
- Wijziging licentiestructuur
- Schadeclaim

In het overzicht staan de risico's in volgorde van invloed. De risico's met betrekking tot Waterdunen beheer, Garantstelling Hulst i.v.m. Perkpolder en Thermphos bepalen voor het grootste deel het risicoprofiel van de provincie en zijn op grond daarvan aan te merken als de grootste risico's. Het overzicht bestaat overigens niet uit alleen enkelvoudige risico's. Zo zijn er meerdere risico's die betrekking hebben op Waterdunen beheer.

Het risico Sloeweg fase 2 is komen te vervallen ten opzichte van het vorige kwartaal. Het kruispunt is 30 september jl. opengesteld voor het verkeer. De verwachting is dat de resterende werkzaamheden binnen het beschikbare budget kunnen worden uitgevoerd, waardoor dit risico is komen te vervallen.

Het risico Waterdunen beheer is toegenomen ten opzichte van de vorige rapportage.

Waterdunen beheer
Voor Waterdunen is er een harde knip aangebracht tussen de uitvoerings- en beheerfase van Waterdunen. De risico's van de uitvoeringsfase zijn onderdeel van het grote project Waterdunen en worden toegelicht in de kwartaalrapportage van Waterdunen. De risico's van de beheerfase zijn door de knip geen onderdeel van het grote project en worden meegenomen in de berekening van het provinciaal risicoprofiel.
In de beheerfase gaat het om het beheer en onderhoud van het gebied Waterdunen. Op hoofdlijnen is duidelijk dat beheer en onderhoud na de grondoverdracht /-uitruil aan de projectpartners toekomt en zij als nieuwe eigenaren hiervoor verantwoordelijk zijn. In de beheerfase is de provincie echter

voor enkele jaren mede-risicodrager voor de inlaatkreek en de zandvang. De financiële gevolgen van risico's in deze periode zijn ingeschat en meegenomen in de berekening van de benodigde risicobuffer. Voor Waterdunen is een belangrijk risico het definitief openen van de getijdenduiker in relatie tot het waterbezwaar. De kans is aanwezig dat er aanvullende maatregelen moeten worden getroffen en dat dit consequenties heeft voor de post onvoorzien binnen de GREX Waterdunen. De inschatting is dat eventuele aanvullende maatregelen ook betrekking hebben op de beheerfase waardoor het risico Waterdunen beheer is toegenomen.

Garantstelling gemeente Hulst in verband met Perkpolder
In het derde kwartaal van 2017 hebben PS besloten het project Perkpolder volledig over te dragen aan de gemeente Hulst, gezien de fase waarin het project zich verkeerde, en haar aandelen in Perkpolder Beheer BV te verkopen aan de gemeente Hulst. De gemeenteraad van Hulst heeft besloten deze aandelen inderdaad over te nemen en het project zelfstandig voort te zetten. In het vierde kwartaal van 2017 is de uittreding van de Provincie formeel tot stand komen. De provincie is per 1-1-2018 geen aandeelhouder meer en heeft haar grondvoorraad Perkpolder verkocht aan Perkpolder Beheer BV. De provincie staat na uittreding nog wel garant voor een maximum bedrag van € 3,3 miljoen ter beperking van de financiële risico's van de gemeente Hulst. De garantstelling eindigt 31 december 2026.

Thermphos
Als uitvloeisel van het rapport Samsom is in december 2017 door het Rijk, NV Zeeland Seaports en de provincie Zeeland de financiële overeenkomst sanering Thermphos ondertekend. In deze overeenkomst hebben de drie partijen afspraken gemaakt over het ter beschikking stellen van een taakstellend budget van € 129,5 miljoen. In deze overeenkomst is opgenomen dat financiële tegenvallers en meevallers ten opzichte van het taakstellende budget door Partijen in gelijke delen, namelijk ieder voor 1/3 deel, worden gedeeld.

Gezien de financiële bijdrage en de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor mee- en tegenvallers stuurt de Provincie als mede-opdrachtgever op de opdracht voor de sanering, de kosten en de risicobeheersing. Van Citters Beheer levert hiervoor kwartaalrapportages en de stuurgroep 'Sanering voormalig Thermphos terrein' stelt de kwartaalrapportages vast. De prognose van VCB is dat de fysieke sanering eind 2020 zal zijn afgerond, binnen het beschikbare budget. De administratieve afhandeling zal dan medio 2021 gereed zijn. Het risico voor de Provincie is op basis van de kwartaalrapportage Q2-2019 van VCB op gelijk niveau gehouden.

Benodigde risicobuffer

Op basis van de risicogegevens wordt door middel van een risicosimulatie de benodigde risicobuffer berekend. Dit is de buffer die nodig is om de financiële gevolgen van risico's op te kunnen vangen. Deze simulatie wordt toegepast, omdat het reserveren van het maximale bedrag in de "worst case" ongewenst en onnodig is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Bij de berekening van de risicosimulatie gaan we uit van het door Provinciale Staten vastgestelde zekerheidspercentage van 90%. Uit de risicosimulatie volgt dat met 90% zekerheid kan worden gesteld dat alle risico's zijn afgedekt met een bedrag van € 7,0 miljoen.

Beschikbare risicobuffer

De beschikbare risicobuffer bestaat uit het geheel aan middelen dat beschikbaar is om de risico's in financiële zin af te dekken.

Beschikbare risicobuffer	(bedragen x € 1 miljoen)
Algemene reserve (na verwerking zomernota)	15,1
Bestemmingsreserve (na verwerking zomernota)	0,0
Vrije belastingcapaciteit Motorrijtuigenbelasting	13,1
Ruimte meerjarenbegroting	2,0
Totaal	**30,2**

De omvang van de onderdelen van de beschikbare risicobuffer is gelijk aan de stand in het laatste zichtjaar van de laatst vastgestelde meerjarenbegroting zijnde 2023. In bovenstaande opstelling is uitgegaan van cijfers inclusief de verwerking van voorstellen in de zomernota. Besluitvorming over deze voorstellen vindt plaats in de PS vergadering van 15 november. De hier gepresenteerde cijfers zijn bij het opstellen van deze paragraaf daarom nog niet vastgesteld.

Ratio weerstandsvermogen

Op basis van het ratio weerstandsvermogen wordt bepaald of het weerstandsvermogen van de provincie toereikend is bij het huidige risicoprofiel. Via het risicomanagementbeleid hebben Provinciale Staten een ondergrens voor het ratio van het weerstandsvermogen vastgesteld van 1,5. Dit valt in de klasse ruim voldoende.

$$\textit{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\textit{Beschikbare risicobuffer}}{\textit{Benodigde risicobuffer}} = \frac{30,2}{7,0} = 4,3$$

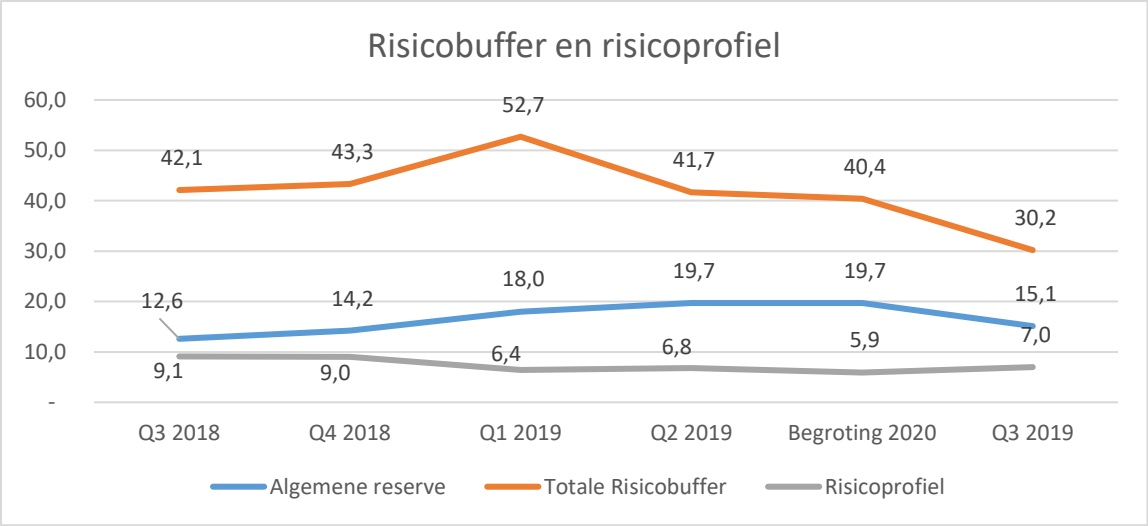
Ratio Algemene reserve

De Algemene reserve bevat het vrije vermogen van de Provincie en fungeert daardoor als primaire risicobuffer. Provinciale Staten hebben besloten dat de Algemene reserve minimaal gelijk (ratio 1,0) moet zijn aan de benodigde risicobuffer, zodat het mogelijk is om met de algemene reserve de risico's af te dekken. Bij de berekening van de ratio Algemene reserve wordt uitgegaan van de laagste stand van de algemene reserve in de toekomstige jaren van de laatst vastgestelde meerjarenbegroting. De laagste stand van de Algemene reserve doet zich voor in 2023.

$$\textit{Ratio Algemene reserve} = \frac{\textit{Algemene reserve}}{\textit{Benodigde risicobuffer}} = \frac{15,1}{7,0} = 2,2$$

Ontwikkeling weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen van de provincie is afhankelijk van meerdere factoren en wijzigt daardoor voortdurend. De ontwikkeling van (onderdelen van) het provinciaal weerstandsvermogen ziet er als volgt uit.

De risicobuffer daalt ten opzichte van de begroting 2020 en het risicoprofiel stijgt. De risicobuffer daalt door een verlaging van zowel de budgettaire ruimte als de Algemene reserve met name als gevolg van voorstellen in de zomernota. Het risicoprofiel stijgt voornamelijk door een toename van het risico van Waterdunen beheer. Een dalende risicobuffer en groter risicoprofiel vertaalt zich in dalende ratio's zoals in onderstaande grafiek is te zien.

